

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

07/06/23S

СИЛАБУС	Державне регулювання екологічної безпеки	
SYLLABUS	State regulation of environmental safety	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	ВВ 4.1.	
Освітній рівень Level of Education	магістерський (другий) master`s (second)	
Галузь знань Field of Knowledge	28	Публічне управління та адміністрування Public management and administration
Спеціальність Field of Study	281	Публічне управління та адміністрування Public management and administration
Освітня програма Degree Programme	Державна служба Public Service	

м. Рівне – 2024

Силабус навчальної дисципліни Державне регулювання екологічної безпеки для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, які навчаються за освітньо-професійною програмою Державна служба спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування. Рівне. НУВГП. 2024. 11 стор.

ОПП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/26608/>

Розробник силабусу: *Тихончук Л.Х., д.н.д.у., доцент кафедри менеджменту та публічного врядування*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 12 від “22” квітня 2024 року

Завідувач кафедри: *Тихончук Л.Х., д.н. з держ. упр.*

Керівник (гарант) ОП: *Тихончук Л.Х., д.н.д.у.*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 13 від “23” квітня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ:
Ковшун Н.Е., д.е.н., професор

Попередня версія силабусу – 06-14-54/ 06-14-121S

© НУВГП, 2024

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітня програма	Державна служба
Спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»
Рік навчання, семестр	1 рік, 2 семестр/1 рік, 2 семестр
Кількість кредитів	5.5 кредитів/5.5 кредитів
Лекції:	28/8 годин
Практичні заняття:	28/6 годин
Самостійна робота	109/158 годин
Курсова робота:	-
Форма навчання	денна/ заочна

Форма підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Державна
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА (ІВ)	
ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРІВ	
Лектор	Тихончук Леся Хотіївна д-р.держ.упр., професор кафедри менеджменту та публічного врядування
Вікіситет	URL: http://surl.li/ukwxj
ORCID	URL: https://orcid.org/0000-0001-6807-8232
Канали комунікації	l.kh.tyhonchuk@nuwm.edu.ua тел. 067-783-29-04
ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Мета та завдання	
Актуальність дисципліни: Сучасний стан характеризується небезпечними для життєдіяльності людства змінами навколишнього середовища. Зумовлені вони нераціональним природокористуванням, безгосподарським використанням водних ресурсів, закриттям численних нерентабельних шахт і кар'єрів методом повного або часткового затоплення, недосконалістю організаційно-правових механізмів державного регулювання екологічної безпеки як на рівні регіону, так і на загальнодержавному рівні. На сьогодні доповнили дані проблеми — військові злочини, руйнація, знищення територій. За таких умов постійно зростають ризики природно-техногенних аварій і катастроф. Тому особливої актуальності для життєдіяльності населення набувають питання державного регулювання екологічної безпеки. Мета дисципліни – є ознайомлення з механізмами реалізації законодавства в галузі природоохоронної діяльності, контролю за дотриманням екологічної безпеки, забезпечення проведення ефективних і комплексних заходів щодо охорони навколишнього середовища, раціонального використання природних ресурсів, досягнення узгодженості дій державних і громадських органів у галузі охорони довкілля. Завдання дисципліни : навчити здобувачів досліджувати механізми державного регулювання екологічної безпеки на місцевому, регіональному та державному рівнях, розробляти механізми їх вдосконалення..	
Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle	
http://surl.li/ukxbq	
Компетентності	

Вивчення навчальної дисципліни надає здобувачам вищої освіти компетентностей щодо:

СК07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на місцевому та організаційному рівнях, вносити зміни та контролювати їх виконання .

СК12. Здатність до управління процесом формування бюджетів та публічних фінансів.

Програмні результати навчання (РН)*

Результатами навчання, які набувають здобувачі вищої освіти вивчаючи дану дисципліну є:

РН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ публічної служби, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

РН02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування в період невизначеності та стримувань, в т.ч. в природоохоронній, екологічній, водогосподарській, енергетичній сферах, розробляти проекти нормативно-правових актів в даній сфері та управлінських рішень.

РН04. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.

РН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.

РН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, використовуючи при цьому методи командної роботи.

РН12. Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.

РН14. Уміти управляти фінансами та формувати публічний бюджет.

Структура та зміст освітнього компонента

Змістовий модуль 1. Правові засади забезпечення екологічної безпеки

Тема 1. Правове регулювання екологічної безпеки . Особливості правового регулювання під час війни . Міжнародні аспекти екологічної безпеки і міжнародне співробітництво в галузі охорони природи .(3 год/1год)

Опис теми: Різновид екологічних правовідносин. Сфери правового регламентування діяльності, небезпечної для довкілля, здоров'я й життя людини. Принцип екологічного права. Об'єкт правового регулювання екологічного права - складова національної й транснаціональної безпеки.

Тема 2. Механізми управління у сфері забезпечення екологічної безпеки.(3 год/1год)

Опис теми: Державне екологічне управління. Корпоративне екологічне управління. Місцеве екологічне управління чи самоврядування. Громадське екологічне управління. Управління екологічною безпекою.

Тема 3. Державне регулювання у сфері забезпечення екологічної безпеки на рівні регіону. (4 год/1год)

Опис теми: Регіональні особливості екологічної безпеки. Відновлення та збереження біосферної рівноваги (на локальному, регіональному та глобальному рівнях) генетичного фонду тваринного та рослинного світу. Ландшафтної різноманітності території України.

Змістовий модуль 2. Екологічна безпека у промисловості та інших видах діяльності

Тема 4. Правові засади забезпечення екологічної безпеки у галузі промисловості та транспортних засобів.(3 год/1год)

Опис теми: Дозволи та ліміти гранично допустимих концентрацій шкідливих речовин. Додержання екологічних норм і правил при експлуатації природних ресурсів, промислових об'єктів.

Тема 5. Роль громадян та ОМС в сфері державного регулювання екологічної безпеки. Особливості під час війни. (4 год/1год)

Тема 6. Харчова, біологічна, генетична безпека як складова екологічної безпеки. (3 год/1год)

Тема 7. Правові засади забезпечення екологічної безпеки населених пунктів, рекреаційних і лікувально-оздоровчих зон та територій (4 год/1год)

Опис теми: Система природних територій і об'єктів, що підлягають охороні: природнозаповідний фонд, курортні та лікувально-оздоровчі, рекреаційні, водозахисні, полезахисні та інші види територій.

Тема 8. Юридичний механізм відповідальності в системі забезпечення екологічної безпеки в Україні. (4 год/1год)

Опис теми : Адміністративна та кримінальна відповідальність юридичних та фізичних осіб. Цивільно-правова відповідальність у разі заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу або здоров'ю громадян.

Тематика практичних занять:

Тема 1. Правове регулювання екологічної безпеки . Особливості правового регулювання під час війни (3 год/1год)Тема 2. Механізми управління у сфері забезпечення екологічної безпеки.(3 год/1год)Тема 3. Державне регулювання у сфері забезпечення екологічної безпеки на рівні регіону. (4 год/1год)Тема 4. Правові засади забезпечення екологічної безпеки у галузі промисловості та транспортних засобів.(3 год/1год)Тема 5. Роль громадян та ОМС в сфері державного регулювання екологічної безпеки. Особливості під час війни. (4 год/0.5год)Тема 7. Правові засади забезпечення екологічної безпеки населених пунктів, рекреаційних і лікувально-оздоровчих зон та територій (4 год/1год)Тема 8. Юридичний механізм відповідальності в системі забезпечення екологічної безпеки в Україні. (4 год/0.5год)

Форми та методи навчання

Методи навчання: демонстрація, проблемно-пошуковий метод, навчальна дискусія / дебати, мозковий штурм, гостьові лекції.

Технології викладання: аналіз конкретних ситуацій (case study), імітаційні та неімітаційні, обговорення, мультимедійні презентації, ситуаційні дослідження, навчання на основі досвіду та інші.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Для оформлення звітів з практичних та лабораторних рекомендовано застосовувати в навчальних цілях здобувачами пакет програмного забезпечення MSOffice. В якості навчальної платформи застосовується відкрита (Open Source) система управління навчанням Moodle.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання / результатів навчання

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати індивідуальні завдання (ситуаційні завдання, наукові тези, реферати, тощо), брати участь у практичних заняттях (доповіді з презентаціями, актуальні запитання, участь у дискусіях, тощо); вчасно здати модульні контролю знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом проставлення балів за визначеними критеріями, що вчасно доводяться здобувачам освіти. Також, студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне виконання усіх видів завдань, студент отримує такі обов'язкові бали:

- по 3 бали за якісну підготовку до кожного практичного заняття;
- 18 балів за якісне оформлення індивідуальних завдань;
- 20 балів – модуль 1;
- 20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

Додаткові бали студент може отримати при написанні наукової статті, наукової роботи на конкурс, есе, тощо. Тему для дослідницької роботи студенти можуть вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 20 запитань різної складності: рівень 1 – 17 запитань по 0,9 бали (15,3 балів), рівень 2 – 2 запитань по 1,4 бали (2,8 бали), рівень 3 – 1 запитання по 1,9 бали (1,9 бали). Усього – 20 балів.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань студентів, можливість їм подання апеляції: <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Екологічна безпека [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. М. Семерня. — Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. Івана Огієнка, 2018. — 222 с. (<https://lib.sumdu.edu.ua/library/DocumentDescription?docid=USH.5952198>)

2 Decision Science for Future Earth. Theory and Practice [Електронний ресурс] / Ed.Tetsukazu Yahara. — Springer, 2021. — 251 p

3. Наукові засади формування системи управління поводження з твердими комунальними відходами об'єднаних територіальних громад [Текст] : автореферат ... д-ра техн. наук, спец.: 21.06.01 - екологічна безпека / І. Г. Коцюба. — Київ : Держ. еколог. акад. післядиплом. освіти та управління, 2021. — 42 с. (<https://lib.sumdu.edu.ua/library/DocumentDescription?docid=USH.7816718>)

4. Метод оцінки екологічної безпеки забруднення ґрунтів промисловим підприємством [Текст] : автореферат ... канд. техн. наук, спец.: 21.06.01 - екологічна безпека / Ю. А. Запорожець. — К. : Держ. еколог. акад. післядиплом. освіти, 2021. — 23 с. (<https://lib.sumdu.edu.ua/library/DocumentDescription?docid=USH.7706424>)

5. Підвищення екологічної безпеки урбосистем при техногенному навантаженні від шумового забруднення [Текст] : автореферат ... канд. техн. наук, спец.: 21.06.01 – екологічна безпека / Решетченко Альона Ігорівна. — Суми : СумДУ, 2020. — 24 с. (<https://lib.sumdu.edu.ua/library/DocumentDescription?docid=USH.4701512>)

6. Шмандїй В. М., Клименко М. О., Голік Ю. С. та ін. Екологічна безпека: підруч. Херсон: Олдіплюс, 2013. 364 с.

2. Зербіно Д. Д., Гжегоцький М. Р. Екологічні катастрофи у світі та в Україні. Львів : БаК, 2005. 280 с.

3. Краснянський М.Ю. Екологічна безпека : навч. посіб. Київ. Видавничий дім «Кондор», 2018. 180 с.

Публікації автора

1. Tsymbaliuk Iryna, Pavlikha Nataliia, Barskyi Yurii, Tihonchuk Lesia, Korneliuk Olga, Naumenko Nataliya, Kovshun Nataliia. Imbalances between revenues and expenditures of local rural budgets in Ukraine: assessment and modeling. Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development Vol. 21, Issue 2, 2021 PRINT

ISSN 2284-7995, E-ISSN 2285-3952, Pages: 671-683. <https://cutt.ly/6RhuXQV/>
<https://cutt.ly/1Rhiwab>.

2. Тихончук Л.Х. Антонова С.Є. Маланчук Л.О. та інші . Сучасний стан України в умовах війни: інформаційна політика, територіальні громади . Монографія. 2023

3. Тихончук Л.Х. Ефективне управління надрокористуванням — складова привабливого інвестиційного клімату держави. Тези доповідей (друк.)

4. Тихончук Л.Х. Голуб Р.С. Реалізація прав громадян на участь в ефективному надрокористуванні. Міжнародна науково-практична конференція

21 травня 2021 року Національний університет Організатор: «Одеська юридична академія», Південний регіональний центр Національної академії правових наук України. Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру (з нагоди 30-річчя проголошення незалежності України та 25-річчя прийняття Конституції України). С435-438.

5. Тихончук, Л. Х. and Прокопчук, Т. І. (2023) ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОЮ СФЕРОЮ. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування (2(102)). pp. 324-338.

6. Левицька Світлана Олексіївна, Осадча Ольга Олексіївна, Тихончук Леся Хотіївна. Безпека економічного потенціалу для суб'єктів критичної інфраструктури . Економіка та управління національним господарством. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, грудень 2023. № 31(59). С. 4–12. DOI: 10.25264/2311-5149-2023-31(59)-4-12

Додаткова література. Нормативно-правові документи.

1. Конституція України. 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2. Закон України "Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року" (<http://www.golos.com.ua/article/315406>) .

3. . Закон України "Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року" від 28 лютого 2019 р. № 2697-VIII/ Відомості

Верховної Ради України. – 2019. – № 16. – Ст. 70.

18. Закон України "Про оцінку впливу на довкілля" від 23 травня 2017 р. № 2059-VIII/ Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 29. – Ст. 315.

19. Закон України "Про національну безпеку України" від 21 червня 2018 р. № 2469-VIII / Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 31. – Ст. 241.

20. Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища" від 25 червня 1991 р. № 1264-XII / Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

21. Закон України «Про охорону атмосферного повітря» редакція від 18 грудня 2017 р. № 2707-XII/ Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 50. – Ст. 678.

22. Закон України «Про відходи» редакція від 01 травня 2019 р. № 187/98-ВР/ Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 36-37. – Ст. 242.

23. «Водний кодекс України» редакція від 18 грудня 2017 р. № 213/95-ВР/ Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 24. – Ст. 189.

24. Кодекс України «Про надра» редакція від 04 квітня 2018 р. № 132/94-ВР/ Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 36. – Ст. 340.

25. «Земельний кодекс України» редакція від 07 лютого 2019 р. № 2768-III/ Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3-4. – Ст. 27.

26. Закон України "Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року" від 265 21.04.2011 № 3268-VI

/ Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 44. – Ст. 457.

27. Закон України "Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру" від 8 червня 2000 р. № 1809- III / Відомості

Верховної Ради України. – 2000. – № 40. – Ст. 337.

28. Закон України "Про зону надзвичайної екологічної ситуації" від 13 липня

2000 р. № 1908-III / Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 42. – Ст. 348.
29. Закон України "Про об'єкти підвищеної небезпеки" від 18 січня 2001 р. № 2245-III / Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 15. – Ст. 73.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Офіційний портал Верховної Ради України URL: <http://rada.gov.ua/>
2. Офіційний портал Кабінету Міністрів України URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua>.
3. Офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів URL: <https://mepr.gov.ua/>
4. Єдиний державний реєстр судових рішень: URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/> .
5. Практика Європейського Суду з прав людини у справах, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища URL: https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Environment_RUS.pdf.
6. Рішення Європейського Суду з прав людини щодо України: URL: https://minjust.gov.ua/m/str_9329 .
7. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbu.gov.ua>

Поєднання навчання та досліджень*

– Під час знайомства з дисципліною на першому занятті кожен студент обирає тему дослідження. В процесі дослідження даної теми готує тези конференцій, пише статтю за темою дослідження та публікує в фаховому виданні;
– Працює за обраною темою в науковому гуртку;
– Під час навчання оцінюється активність студента при проведенні наукового дослідження за обраною тематикою, в кінці курсу відбувається захист опрацьованого дослідження
Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Взаємодія з людьми, загальнокультурна грамотність, здатність до навчання, здатність логічно обґрунтовувати позицію, навички усного та письмового спілкування, вміння слухати і запитувати, формування власної думки та ін.

Дедлайни та перескладання

Здобувачі вищої освіти на протязі семестру зобов'язані здавати практичні на інші види навчальних завдань за які на протязі семестру отримують бали які накопичуються. На останній парі викладач виставляє за сумою балів залік тим здобувачам які відповідають вимогам відповідно до положення «Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями» (ухвалено науково-методичною радою НУВГП протокол №1 від 19.02.2020).

У випадку отримання не задовільної оцінки (менше 60 б) за результатом екзамену, здобувач вправі здійснити складання або перескладання певних елементів освітньої компоненти до добору балів до результуючої оцінки, при цьому перескладання модульних контролів не здійснюється у відповідності до положення «Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями» (ухвалено науково-методичною радою НУВГП протокол № 1 від 19.02.2020). У випадку отримання нерезультуючої оцінки за результатом сесії, здобувач вищої освіти керується порядком ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП (протокол вченої ради НУВГП № 6 від 22.06.201) <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/> для розгляду процедури повторного вивчення здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін (проходження повторного курсу навчання).

Неформальна та інформальна освіта

Можливе визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, якщо вона відповідає вимогам, викладеним у Положенні про неформальну та інформальну освіту в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://surl.li/ukxcd> і має зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни та перевіряється в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Усі здобувачі виконані навчальні завдання самостійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через університетську платформу MOODLE <http://surl.li/ukxca>
Модульні контролі знань здобувачі здають у аудиторії, незалежно від карантинних обмежень. Здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі <http://surl.li/ukxch>
Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

Автор
В.о. завідувача кафедри публічного
управління, адміністрування та
інформаційної діяльності

Леся ТИХОНЧУК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №717
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00